

Economische wetenschappen 2de graad

De studierichting Economische wetenschappen 2de graad

1. De studierichting in de matrix

Graad	2de graad
Finaliteit	D-finaliteit
Domein	Domeinoverschrijdend
Samenstelling	MD + cesuurdoelen

2. Korte beschrijving van de studierichting

Economische wetenschappen is een sterk theoretische studierichting in de doorstroomfinaliteit. Ze combineert een brede algemene vorming met een uitgebreid pakket economie en wiskunde. Via de specifieke vorming in economie verwerven leerlingen inzicht in de economie als systeem en de werking van ondernemingen. Ze leren logisch en kritisch te denken om economische en wiskundige concepten en hun onderlinge verbanden te begrijpen.

3. Leerlingenprofiel

Leerlingen Economische wetenschappen tonen voor het geheel van de vorming inzicht in complexe leerinhouden, leggen vlot verbanden tussen leerinhouden en kunnen logisch redeneren. Ze verwerven complexere leerinhouden in een beperkt tijdsbestek.

Ze zijn in staat om geordend te denken en wiskundig abstracte begrippen en concepten te hanteren. Via logisch en kritisch redeneren en vanuit concrete maatschappelijke contexten doorgronden ze de belangrijkste (bedrijfs)economische concepten en hun onderlinge verbanden.

4. Specifiek voor de studierichting

- Economie: keuzegedrag producent en consument, marktwerking, internationale handel en economische integratie
- Bedrijfswetenschappen: accounting, aspecten van vennootschapsrecht
- Uitbreiding voor wiskunde: tweedegraadsfuncties en -ongelijkheden, spreidingsdiagrammen, functie $f(x)=c/x$, goniometrie (sinus- en cosinusregel, verwante hoeken), rekenen met vectoren
- Leerplan B+ voor Engels, Frans, Geschiedenis, Natuurwetenschappen en Nederlands

5. De modellesentabel

Algemene vorming	II,1	II,2	Specifieke vorming	II,1	II,2
Godsdienst	2	2	Economie	4	4
Aardrijkskunde	1	1	Wiskunde B+S: LPD A**	4	4
Engels (B+)	2	2	Wiskunde B+S: LPD A+B**	5	5
Frans (B+)	4	4			
Geschiedenis (B+)	2	2			
Lichamelijke opvoeding	2	2			
Natuurwetenschappen (B+)	3	3			
- Biologie	1	1			
- Chemie	1	1			
- Fysica	1	1			
Nederlands (B+)	4	4			
Onderliggend aan algemene en specifieke vorming				II,1	II,2
Realisatie leerplandoelen Gemeenschappelijk Funderend Leerplan (GFL)				1*	1*

* De leerplandoelen van het GFL kunnen worden gerealiseerd via schooleigen projecten, door een of meer leerplandoelen te integreren in vakken van de algemene of de specifieke vorming of door een aantal leerplandoelen samen onder de vorm van een vak aan te bieden (zoals Artistieke vorming, ICT, Mens & samenleving), of door een combinatie van voorgaande mogelijkheden.

Het is geenszins de bedoeling om het GFL als één afzonderlijk vak te realiseren. Dergelijke benadering zou voorbijgaan aan het gemeenschappelijk en funderend karakter van het leerplan. De tijd die voor het GFL in de modellessentabel wordt voorzien, heeft tot doel duidelijk te maken dat ook voor de realisatie van het GFL onderwijstijd nodig is. Afhankelijk van de keuzes die een school maakt, zal het voorziene lesuur in de schooleigen lessentabel een eigen invulling krijgen.

** Het leerplan Wiskunde B+S bevat twee lagen: een basislaag (LPD A) en een bijkomende laag (LPD B). De combinatie van een basislaag en een bijkomende laag in één leerplan laat scholen toe om binnen één studierichting twee varianten aan te bieden. Zo kunnen scholen in de studierichting Economische wetenschappen een van deze varianten of beide varianten aanbieden. De school kan dus een onderscheid maken tussen de variant met 4u wiskunde per week (de basislaag met LPD A) op basis waarvan leerlingen kunnen doorstromen naar richtingen met 3u of 4u wiskunde in de 3de graad ..., en de variant met 5u wiskunde per week (de basislaag én de bijkomende laag met LPD A+B) op basis waarvan leerlingen kunnen doorstromen naar richtingen met 6u wiskunde in de 3de graad.

Met het oog op een succesvolle doorstroom naar studierichtingen met 6u wiskunde in de 3de graad D-finaliteit is het belangrijk om de variant met 10 graduren als een geheel aan te bieden, waarbij de leerinhouden van de basislaag met meer diepgang (complexiteit en abstractie) worden gerealiseerd én waarbij alle leerplandoelen van de bijkomende laag aan bod komen. Studierichtingen met 6u wiskunde in de 3de graad vertrekken van die beginsituatie; ze bouwen verder op de diepgaandere realisatie van de basislaag en beschouwen de leerinhouden van de bijkomende laag als verworven in de 2de graad.

Het 'rechte' cijfer voor het leerplan wiskunde geeft aan van welke situatie we voor de modellessentabel van deze studierichting uitgaan: LPDA in 4+4. Het 'schuine' cijfer geeft aan welke andere keuze de school kan maken (LPD A+B in 5+5).

Suggesties complementair gedeelte°	3	3
Artistieke vorming		
Duits		
ICT		
Mens & samenleving		
Schooleigen keuzes:		
- Een vak van de algemene vorming van de studierichting		
- Een vak van de specifieke vorming van de studierichting: Wiskunde (1u/leerjaar in functie van doorstroom naar studierichtingen als Economie-wiskunde) ...		

- Schooleigen curriculum		
...		

° Indien de school ervoor kiest om verplichte leerplandoelen aan te bieden in een of meer lesuren van het complementair gedeelte, dan maken die lesuren samen met de relevante lesuren van de algemene of de specifieke vorming voorwerp uit van het onderzoek van de onderwijsleerpraktijk m.b.t. die leerplandoelen door de onderwijsinspectie.

Totaal algemene en specifieke vorming	32	32
De modellessentabel geeft door middel van een richtcijfer in zwart aan hoeveel onderwijstijd doorgaans nodig is om de verplichte leerplandoelen met voldoende diepgang te kunnen realiseren. Afhankelijk van de eigen specifieke context kan de school zelf keuzes maken en meer of minder lesuren aan een bepaald vak spenderen.		
- Wanneer eenzelfde leerplan van de specifieke vorming in dezelfde finaliteit voor meerdere studierichtingen geldt, dan wordt het vak in eenzelfde kleur gearceerd (bv. Economie).		
- In de D-finaliteit geldt voor een aantal vakken bovenop de minimumdoelen basisvorming en ter versterking van de basisvorming een beperkt aantal cesuurdoelen. In dat geval vind je bij de vakbenaming de toevoeging (B+).		

6. Het leerplan Economie

6.1 Krachtlijnen

- De consument en producent in relatie tot de economische wereld
- Marktwerking en de rol van de overheid en (internationale) organisaties
- Internationale handel en economische relaties
- De doelstellingen en werking van ondernemingen en organisaties

6.2 Opbouw en inhoud

- De economie als systeem
 - De economische kringloop
 - De relatie tussen productie, toegevoegde waarde en economische aggregaten
- De consument en producent in relatie tot de economische wereld
 - ⊖ Het optimaal keuzegedrag van de consument en producent
- Marktwerking en de rol van de overheid en organisaties
 - De werking van het marktmechanisme bij volkomen concurrentie
 - Werking van de arbeidsmarkt: loonvorming en de invloed van sociaal overleg
- Internationale handel en economische relaties
 - Motieven voor internationale (vrij)handel, handelsakkoorden en -belemmeringen
 - Internationale economische relaties
- De doelstellingen en werking van ondernemingen en organisaties
 - Keuze van een ondernemingsvorm en gevolgen
 - De administratieve organisatie: boekhoudkundige registratie van commerciële activiteiten
 - Bedrijfs- en marketingstrategie

6.3 Aandachtspunten

- Identiek leerplan voor Economische wetenschappen en Bedrijfswetenschappen: keuzedoelen en suggesties in de wenken bieden kansen tot differentiatie en/of optimale invulling van extra lestijd in de domeingebonden studierichting Bedrijfswetenschappen.
- ICT-kennis en vaardigheden ter ondersteuning van leerplandoelen

7. Infrastructuur

Cf. algemene vorming

Vergelijking met aanverwante studierichtingen in de 2de graad

Economische wetenschappen	Bedrijfswetenschappen
Leerplan Economie – Uitgebreide algemene economie – Uitgebreide bedrijfswetenschappen en recht	Leerplan uitgebreid pakket Economie, te realiseren binnen een ruimer tijdsbestek
Leerplan Wiskunde B+S met uitbreiding voor wiskunde	Leerplan Wiskunde B+S' met beperkte uitbreiding voor wiskunde
Leerplan B+ voor Engels, Frans, Geschiedenis, Natuurwetenschappen en Nederlands	Leerplan algemene vorming B voor Engels, Frans, Geschiedenis, Natuurwetenschappen en Nederlands
	Leerplan Informaticawetenschappen

Inhoudelijke samenhang met studierichtingen van de 3de graad

De studierichting is inhoudelijk verwant met de volgende studierichtingen in de 3de graad

- Bedrijfswetenschappen
- Economie-moderne talen
- Economie-wiskunde

• Bedrijfswetenschappen	Economie-moderne talen	Economie-wiskunde
Algemene doorstroomcompetenties		
Generieke doorstroomcompetenties		
	Historisch en cultureel bewustzijn	
Moderne talen		
	Taalwetenschappen: - algemene aspecten m.b.t. taalsystematiek - sociolinguïstiek m.i.v. interculturele aspecten - taalverwerving en taalontwikkeling	
	Nederlands: - taalsystematiek - literatuur - communicatieve vaardigheden: mondelinge teksten samenvatten Inclusief algemene uitbreiding	Nederlands: algemene uitbreiding
	Engels en Frans - communicatieve vaardigheden: teksten samenvatten - taalsystematiek - literatuur Inclusief algemene uitbreiding	Engels en Frans: algemene uitbreiding

	Duits: - communicatieve vaardigheden - taalsystematiek - literatuurbeleving	
Wiskunde		
Uitgebreide wiskunde i.f.v. economie		Gevorderde wiskunde
Informaticawetenschappen		
		Algoritmen en programmeren
Informatie- en databeheer		
Economie		
Uitgebreide algemene economie		
Uitgebreide bedrijfswetenschappen en recht		Bedrijfswetenschappen en recht

De inhoudelijke samenhang tussen studierichtingen van de 2de en de 3de graad is indicatief voor hoe het curriculum wordt opgebouwd van de 2de naar de 3de graad en welke elementen vanuit specifieke minimumdoelen indalen in de 2de graad. De voorziene opbouw heeft geen impact op de eigenlijke studiekeuze die leerlingen uiteindelijk zullen maken. De ontwikkeling van leerlingen doorheen de tweede graad verloopt soms onvoorspelbaar. Daarom zal het belangrijk zijn om de mogelijkheden en kansen van leerlingen zo ruim mogelijk te houden.

Doorstroomprofiel na de 3de graad

Bedrijfswetenschappen	Economie-moderne-talen	Economie-wiskunde
	<i>Geesteswetenschappen</i> Taal- en Letterkunde, Toegepaste taalkunde, Gecombineerde studiegebieden (Afrikaanse talen en culturen, Oost-Europese talen en culturen, Oosterse talen en culturen, Taal- en regiostudies)	
		<i>Natuurwetenschappen</i> Architectuur, Industriële wetenschappen en Technologie, Productontwikkeling, Toegepaste wetenschappen/ Architectuur, gecombineerde studiegebieden (digital design), Industriële wetenschappen en Technologie Wetenschappen (Computerwetenschappen, Fysica, Fysica en sterrenkunde, Informatica en Wiskunde)
<i>Sociale wetenschappen</i> Handelswetenschappen en Bedrijfskunde / Handelswetenschappen en Bedrijfskunde Gecombineerde studiegebieden (International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen) / Onderwijs	<i>Sociale wetenschappen</i> Handelswetenschappen en Bedrijfskunde / Handelswetenschappen en Bedrijfskunde Politieke en Sociale wetenschappen, Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen / Onderwijs Gecombineerde studiegebieden (International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen)	<i>Sociale wetenschappen</i> Economische en Toegepaste economische wetenschappen, Handelswetenschappen en Bedrijfskunde / Handelswetenschappen en Bedrijfskunde Politieke en Sociale wetenschappen, Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen, Verkeerskunde / Onderwijs

		Gecombineerde studiegebieden (International Affairs, Sociaal- economische wetenschappen)

Het doorstroomprofiel maakt een koppeling met de meest logische vervolgopleidingen per studierichting en ondersteunt zo de selectie van bepaalde wetenschapsdomeinen waarvoor specifieke minimumdoelen werden ontwikkeld. Het is in de eerste plaats een werkdocument voor het ontwikkelproces van de specifieke minimumdoelen. Het doorstroomprofiel heeft geen impact op de eigenlijke studiekeuze die leerlingen uiteindelijk zullen maken.

Bij het vastleggen van de doorstroomprofielen zijn in de eerste plaats hele studiegebieden geselecteerd. Wanneer binnen een bepaald studiegebied enkel een selectie van opleidingen relevant is, dan staat die selectie tussen haakjes na het studiegebied opgesomd.

De studiegebieden zijn gebundeld op basis van inhoudelijke samenhang. Een schuine streep binnen een cluster (/) verduidelijkt of het gaat om academische of professionele bacheloropleidingen: links van de schuine streep staan de academische bacheloropleidingen en rechts ervan de professionele bacheloropleidingen.